

ORĘDOWNIK POWIATOWY

wychodzi w środy i soboty.

Przedpłata:

kwartalnie . . 1200. — mk.

miesięcznie . . 400. — mk

Administracja w Kościanie, Rynek 8.

Telefon 106.

Za ogłoszenia
płaci się naprzód i to:
na stronie 4-łam 40. — mk
od miejsca milimetrowego

Dział urzędowy.

Ustanowiona przy starostwie komisja do walki z alkoholizmem uchwaliła na posiedzeniu w dniu dzisiejszym udzielić koncesje na sprzedaż napojów alkoholowych jak następuje:

Na wyszynk kieliszkowy:

Dembiński Antoni, Kościan, Rynek,
Sobiech Józef, Kościan, ul. Wodna,
Lurc Gracjan, Kościan, Pozn. przedmieście,
Szukalski Wincenty, Czempin,
Zakowska Eustazja, Krzywin,
Zapłata Michał, Kawczyń,
Szyfter Feliks, Piotrowo,
Zgliński Stanisław, Jerka,
Szmyt, Rabin.

Na sprzedaż butelkową:

Michałowski Stanisław, Kościan, pl. Wolności,
Simińska Teodozja, Kościan, Rynek,
Sytek Kazimierz, Kościan, Pozn. przedmieście,
Zgainska Wanda, Czempin,
Biskupski Jan, Krzywin,
Pilarczyk Bolesław, Krzywin,
Staškowiak Wojciech, Konojad,
Gawroński Ludwik, Lubiń.

Kościan, dnia 14 listopada 1922 r.

Przewodniczący komisji do walki z alkoholizmem.

Starosta,

Cegielka.

Pana Maksymiljana Szłapkę z Srocka Wielkiego
zatwierdzam niniejszem jako zastępcę Naczelnika obszaru
dworskiego Srocko Wielkie.

Kościan, dnia 16 listopada 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Starosta,

Cegielka.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lipca 1922 roku.

(Ciąg dalszy.)

§ 13.

W razie stwierdzenia przez poszczególnych członków Komisji samochodowej lub też organów powołanych w myśl art 19 ustawy z dn. 7 października 1911 r. (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 656) do czuwania

nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych, że dopuszczony pojazd znajduje w stanie niebezpiecznym dla ruchu lub szkodliwym dla dróg, winien wojewoda zarządzić zbadanie tego pojazdu i wezwać urzędowo właściciela do przedstawienia pojazdu Komisji samochodowej, wyznaczając mu możliwie najkrótszy termin.

W razie stwierdzenia przez Komisję samochodową że pojazd nie odpowiada warunkom, wynienionym w § 4, zaświadczenie o dopuszczalności pojazdu może być cofnięte czasowo lub całkowicie.

Nieusprawiedliwione przez właściciela niedostarczenie pojazdu do zbadania w wyznaczonym przez wojewodę terminie powoduje utratę prawa kursowania. Czasową lub całkowitą utratę prawa zapisuje Urząd wojewódzki (Okr. Dyr. Rob. Publ.) w dokumencie wydawanym na prawo kursowania w myśl § 16.

§ 14.

Pojazdy mechaniczne używane dla celów zarobkowych, tak osobowe jak i ciężarowe, podlegają periodycznemu badaniu przez Komisję samochodową raz na rok, a wszelkie inne pojazdy mechaniczne raz na trzy lata.

Obowiązek przestrzegania terminów leży na właścicielach pojazdów, w przeciwnym razie wojewodowie postępują w myśl paragrafu 13.

§ 15.

Badanie i dopuszczanie do ruchu pojazdów mechanicznych władz wojskowych przeprowadzają odnośne władze wojskowe zgodnie z zasadami niniejszych przepisów.

D. Przepisy dotyczące rejestracji i znaków pojazdów mechanicznych.

§ 16.

Dopuszczenie do ruchu (§ 12) pojazdy mechaniczne wciągają Urzędy wojewódzkie (Okręgowe Dyrekcje robót publicznych) do specjalnych rejestrów, wyznaczają znak rejestracyjny dla danego pojazdu, wydają właścicielowi tablicę z tym znakiem dla umieszczenia na pojeździe, następnie wydają temuż właścicielowi za równoczesnem zawiadomieniem Okręgowych Komend policji państwowej, pozwolenie według załączonego wzoru (Załącznik nr. 2) na prawo kursowania pojazdu, ważne dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwolenia te winny być co rok w ciągu marca przedstawiane do prolongowania.

§ 17.

Znak rejestracyjny składa się z jednej lub z dwu wielkich liter łacińskich dla oznaczenia województwa, gdzie pojazd zarejestrowano, oraz cyfr arabskich, wskazujących numer rejestracyjny.

Ustanawia się następujące litery dla oznaczenia województw: m. st. Warszawa literę W; Województwo Warszawskie litery WR; Łódzkie ŁD; Kieleckie KL; Lubelskie LB; Białostockie BŁ; Krakowskie KR;

Lwowskie LW; Tarnopolskie TR; Stanisławowskie ST; Nowogrodzkie NW; Poleskie PL; Wołyńskie WŁ; Poznańskie PZ; Pomorskie PM i Ziemia Wileńska WN.

§ 18.

Znaki pojazdu muszą być umieszczone na widocznym miejscu z przodu i z tyłu na płaszczyznach pionowych, prostokątnych do osi podłużnej pojazdu; środek znaków winien znajdować się w miarę możliwości na tejże osi podłużnej.

Oba znaki składają się z liter czerwonych i cyfr czarnych, nakładanych na białych płaskich prostokątnych tablicach z czarną ramką; tablice te z twardej blachy winny być stale przytwierdzone do pojazdu za pomocą śrub, nitów lub gwoździ. Tylony znak może być namalowany na ścianie latarni.

Na przednim znaku grupy liter, umieszczone przed cyframi stać mają w jednym z niemi rzędzie i być oddzielone od nich poziomą kreską, na tylnym zaś litery mają być pomieszczone nad cyframi.

Wymiary znaków winny być następujące:

	Przedni znak mm	Tylny znak mm
Wysokość liter	100	75
Wysokość cyfr	100	105
Szerokość liter	65	90
Szerokość cyfr	50	60
Jednostajna grubość linii liter i cyfr	13	15
Odległość między oddzielnymi cyframi lub literami i od ramki	13	15
Wysokość poziomej kreski dla oddzielenia liter i cyfr	13	—
Długość powyższej kreski	13	—
Grubość ramki	10	10
Wysokość znaku z ramką	145	245
Długość znaku z ramką	490	375

Motocykle bez przyczepnego wózka winny mieć tylko jeden przedni znak namalowany z dwu stron na tabliczce, umieszczonej na przodzie w kierunku jazdy. Brzegi tabliczki mogą być zlekka zaokrąglone, a wymiary liter i cyfr mają wynosić 60 mm. grubość 10 mm.

Motocykle z przyczepnym wózkiem winny mieć oprócz powyższego jeszcze tylny znak o wymiarach podanych w tablicy. Te wymiary tablicy stosują się również do przedniego i tylnego znaku innych trójkołowych pojazdów mechanicznych.

Przy drogowych pociągach motorowych tylny znak należy umieszczać w tyle ostatniego wozu przyczepnego.

Oprócz tablic ze znakami rejestracyjnymi każdy pojazd mechaniczny winien być zaopatrzony w tabliczkę, wskazującą nazwę fabryki, nr. i moc silnika, nr. fabryczny pojazdu, względnie podwozia, ciężar własny pojazdu w stanie gotowym do ruchu i największą nośność, a nadto wszystkie pojazdy służące do przewozu ciężarów i osobowe, używane w celach zarobkowych, winny z boku pojazdu posiadać tabliczkę, zawierającą jasno i czytelnie wypisane imię, nazwisko właściciela, miejsce zamieszkania, względnie siedzibę przedsiębiorstwa.

§ 19.

Przykrywanie czemkolwiek znaków pojazdów jest zabronione; znaki pojazdu należy zawsze utrzymać w stanie czytelnym. Ozdobianie znaków rejestracyjnych w jakikolwiek sposób lub też umieszczanie obok nich i wogóle z przodu lub z tyłu pojazdów napisów, liter, znaków i cyfr poza znakami klubowymi i fabrycznymi jest niedopuszczalne. Dolna krawędź przedniego znaku winna być w jednej wysokości z dolną krawędzią przedniej osi, — tylnego zaś znaku najmniej o 40 cm. nad ziemią.

Po drogach publicznych jeździć mogą pojazdy tylko zaopatrzone w znaki, przewidziane w poprzedzających paragrafach.

Przenoszenie znaków z jednego pojazdu na drugi, chociażby tego samego typu jest zabronione.

§ 20.

Osoby i przedsiębiorstwa, zajmujące się fabrykacją, naprawą, względnie sprzedażą pojazdów mechanicznych, oraz osoby, przedstawiające pojazd do zbadania lub rejestracji, obowiązane są dla próbnych jazd oraz koniecznych wyjazdów przed rejestracją wyjednać w właściwym Urzędzie wojewódzkim (Okręgowej Dyrekcji robót publicznych) przedział numerów próbnych.

Znaki z powyższymi numerami mogą być przenoszone z jednego pojazdu na drugi i składają się z czerwonych cyfr i czarnych liter PR, umieszczonych po cyfrach względnie pod nimi, na białym tle. Wymiary znaków próbnych winny być takie same jak stałych.

Wojewodowie mogą ograniczyć ilość próbnych znaków dla poszczególnej osoby, lub przedsiębiorstwa, albo wyznaczyć określony termin ich używania wreszcie zupełnie odmówić zgody na przydział numerów dla próbnych jazd, o ile zachodzi obawa nadużyć.

§ 21.

W razie sprzedaży pojazdu mechanicznego zarejestrowanego i opatrzonego znakami (§ 16 i następne) jakoteż w razie przeniesienia do innej miejscowości stałego postoju pojazdu lub zmiany miejsca zamieszkania właściciela, winien tenże względnie nowy nabywca zawiadomić właściwy Urząd wojewódzki (Okręgową Dyrekcję robót publicznych) w ciągu 8 dni o zaszczej zmianie.

Jeżeli nowy postój pojazdu znajduje się w obrębie tego samego województwa, wówczas Urząd wojewódzki dokonywa odpowiednich sprostowań w rejestrze i pozwoleniu, zawiadamiając o tem jednocześnie Komendę Okręgową policji państwowej, względnie wydaje nowe pozwolenie nabywcy po odebraniu poprzedniego pozwolenia.

W razie przeniesienia do obrębu innego województwa winien właściciel pojazdu zwrócić się z prośbą o wydanie nowego pozwolenia i wyznaczenie numeru do Urzędu wojewódzkiego nowego miejsca postoju. Urząd wojewódzki wydaje nowe pozwolenie i wyznacza nowy numer, odbierając jednocześnie pozwolenie dotychczasowe, i zawiadamia Urząd wojewódzki, w którym pojazd był dotychczas zarejestrowany, w celu wykreślenia pojazdu z tamtejszego rejestru.

Badanie pojazdu w razie przedstawienia poprzedniego pozwolenia nie jest dokonywane, o ile nie zachodzą okoliczności przewidziane w § 13.

Czasowe do 3 miesięcy przeniesienie postoju pojazdu lub miejsca zamieszkania właściciela nie wymaga zawiadomienia Urzędu wojewódzkiego.

Jeżeli zarejestrowany pojazd mechaniczny ma być wycofany z ruchu na drogach publicznych, obowiązany jest właściciel zawiadomić o tem właściwy Urząd wojewódzki i zwrócić pozwolenie na prawo kursowania oraz tablice ze znakami rejestracyjnymi.

§ 22.

Ustalenie znaków zgodnie z zasadami niniejszych przepisów oraz rejestracja wszystkich pojazdów mechanicznych władz wojskowych należy do kompetencji władz.

Wzory znaków oraz ich rozmieszczenie na pojazdach władze wojskowe podają do wiadomości Urzędowi wojewódzkim (Okręgowym Dyrekcjom robót publicznych), załączając również wzory wszystkich dokumentów samochodowych.

§ 23.

Tytułem zwrotu kosztów zbadania typu lub poszczególnego pojazdu i wydania znaków rejestracyjnych — winien interesowany uiścić opłatę według następujących norm:

Rodzaj pojazdu	Opłata za każde 100 kg. wagi w stanie gotowym do drogi (bez ładunku)
Samochody osobowe i motocykle	2000 marek
Samochody ciężarowe i traktory	500 mk.

Za czynności, połączone ze zmianą miejsca postoju w obrębie jednego województwa, nie pobiera się żadnych opłat, natomiast za czynności spowodowane przeniesieniem miejsca postoju z jednego województwa do drugiego, pobiera Urząd wojewódzki, wydający nowe znaki rejestracyjne, opłaty w wysokości 20 proc. wskazanych w powyższej tablicy.

Osoby i przedsiębiorstwa, zajmujące się fabrykacją, naprawą względnie sprzedażą pojazdów mechanicznych, uiszczają za nietrwający dłużej niż 30 dni przydział jednej pary numerów próbnych (§ 20) do jednego pojazdu opłatę ryczałtową w wysokości 5000 marek. W razie przydziału na dłuższy przeciąg czasu należy uiszczać taką samą kwotę co miesiąc.

E. Przepisy dotyczące kierowców pojazdów mechanicznych.

§ 24.

Do samodzielnego prowadzenia pojazdów mechanicznych na drogach mogą być dopuszczone tylko te osoby, które uzyskały na to pozwolenie Urzędu wojewódzkiego (Okręgowej Dyrekcji robót publicznych), w obrębie którego znajduje się miejsce ich zamieszkania lub miejsce, gdzie uczyły się prowadzenia pojazdów. Pozwolenie według załączonego wzoru (Załącznik nr. 3) ważne na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, może być wydane kandydatom na podstawie wykazanych przy egzaminie zdolności prowadzenia pojazdu mechanicznego i o ile nie istnieją okoliczności, które czynią kandydata niezdolnym do prowadzenia pojazdu, czy to pod względem moralnym, czy fizycznym.

Kandydaci winni odpowiadać następującym warunkom:

- mieć skończonych 18 lat życia,
- umieć biegle czytać i pisać po polsku,
- nie podlegać nałogom, obniżającym ich wartość fizyczną i moralną,
- nie posiadać wad organicznych lub chorób utrudniających prowadzenie pojazdu i
- odbyć przynajmniej sześciomiesięczną praktykę w warsztatach pojazdów mechanicznych jako wyzwolony czeladnik, oraz uczyć się prowadzenia pojazdów w ciągu trzech miesięcy, albo ukończyć specjalną szkołę szoferską z programem, zatwierdzonym przez Ministerstwo Robót Publicznych, lub jakąkolwiek szkołę średnią techniczną, lub też szkołę inżynierską.

Od zadośćuczynienia postanowieniom punktu e) mogą być zwolnieni kandydaci, będący właścicielami pojazdów względnie niezawodowymi sportowcami, nie uprawiającymi kierowania zarobkowo, o zdolnościach i kwalifikacjach, których decyduje komisja egzaminacyjna (§ 26).

Na pozwoleniach wydanych takim kierowcom, winno być umieszczone specjalne zastrzeżenie.

§ 25.

Podania o pozwolenie na prawo prowadzenia pojazdów mechanicznych należy wносить do właściwego wojewody za pośrednictwem miejscowego starostwa.

Do podania winny być dołączone:

- wyciąg świadectwa urodzenia,
- dwie fotografie nie naklejone,
- świadectwo lekarza urzędowego stwierdzające, że kandydat nie posiada wad organicznych lub chorób utrudniających prowadzenie pojazdu;
- świadectwo stwierdzające, że kandydat posiada potrzebne wykształcenie fachowe i praktyczne, z podaniem czasu nauki;
- dowód wpłacenia do kasy skarbowej 3000 marek na koszty egzaminacyjne.

Starostwo zbiera informacje o petencie w celu ustalenia jego kwalifikacji moralnych, zwracając zwraca uwagę, czy i za jakie przestępstwa był poprzednio karany, czy nie oddaje się pijaństwu i jakiego jest prowadzenia, i po zebraniu potrzebnych danych, przesyła podanie wraz ze swą opinią do Urzędu wojewódzkiego.

§ 26

Egzamin odbywa się przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez wojewodę skład której wchodzi:

- przedstawiciel Okręgowej Dyrekcji robót publicznych,
- urzędnik z wydziału administracyjnego województwa i
- jeden rzeczoznawca.

Ponadto może brać udział w komisjach delegat Klubu automobilistów.

Przy egzaminie kandydat musi wykazać:

- znajomość ustawowych przepisów porządkowych na drogach publicznych, oraz rozporządzeń policyjnych ważnych dla kierowców pojazdów mechanicznych;
- znajomość sposobów przechowywania i obchodzenia się z benzyną i innymi materiałami spalowymi;
- znajomość konstrukcji maszynowej pojazdów obranego rodzaju i
- praktyczne wyrobienie do kierowania pojazdem przy jeździe próbnej.

W razie pomyślnego wyniku egzaminu, wydaje kandydatowi wojewoda na zasadzie świadectwa komisji egzaminacyjnej pozwolenie na prawo kierowania określonym rodzajem pojazdów mechanicznych na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (§ 24 ust. 1) ważne do końca roku, w którym zostało wydane. Następnie corocznie, najdalej do 1 kwietnia, kierowca winien postarać się o prolongowanie pozwolenia.

Kierowca pragnący otrzymać pozwolenie na prowadzenie innych rodzajów pojazdów mechanicznych, nie wyszczególnionych w pozwoleniu, winien zależnie od uznania komisji egzaminacyjnej poddać się ponownemu egzaminowi.

W razie niepomyślnego wyniku egzaminu, może kandydat poddać się powtórnie, tylko raz i w terminie nie krótszym, niż 6 miesięcy po pierwszym egzaminie.

Do egzaminu winien kandydat dostarczyć pojazd tego rodzaju, jakiego kierowca chce zostać.

§ 27.

W razie stwierdzenia po wydaniu pozwolenia, że kierowca nie odpowiada warunkom § 24, lub, że w inny sposób stał się niezdolny do prowadzenia pojazdu, wojewoda może zarządzić cofnięcie pozwolenia na stałe lub na pewien przeciąg czasu. W tym ostatnim wypadku ponowne wydanie pozwolenia może być uzależnione od powtórzonego złożenia egzaminu lub wypełnienia innych warunków, wskazanych przez wojewodę.

§ 28.

Do wydania i odbierania pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych wojskowych przez osoby wojskowe stosują się następujące przepisy:

Minister Spraw Wojskowych ustanawia, które władze wojskowe mają być uprawnione do egzaminowania wojskowych kandydatów na kierowców oraz do wydawania i odbierania pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, z zachowaniem również warunków, wyszczególnionych w ustępie trzecim § 26. Wzory tych pozwoleń władze wojskowe komunikują władzom administracyjnym drugiej instancji.

W skład odnośnej komisji egzaminacyjnej wojskowej wchodzi jeden z członków cywilnych komisji egzaminacyjnej ustanowionej w myśl § 26 niniejszego rozporządzenia, z głosem decydującym w zakresie wymagań ustępu trzeciego tegoż paragrafu.

W dokumentach, wydawanych przy zwolnieniu kierowców wojskowych ze służby czynnej, władze wojskowe zaznaczają na jaki rodzaj pojazdów mechanicznych było wydane pozwolenie, wraz z zaświadczeniem czasu i wyników odbytej praktyki wojskowej oraz z opinią o kwalifikacjach zwolnionego.

Jeżeli posiadacz takiego dokumentu pragnie uzyskać pozwolenie władz cywilnych na prowadzenie tego samego rodzaju pojazdów mechanicznych to winien wnieść stosowne podanie do właściwego Urzędu wojewódzkiego (Okręgowej Dyrekcji robót publicznych), z załączeniem wyżej wymienionych dokumentów, na mocy których bez składania egzaminu otrzymuje pozwolenie według załączonego wzoru nr. 3 (do § 24).

O ile podanie nie zostanie złożone przed upływem rocznego terminu od daty zwolnienia ze służby czynnej, oraz w razie ujemnych kwalifikacji władz wojskowych, dawny kierowca wojskowy podlega ogólnym postanowieniom §§ 24—26 niniejszych przepisów. Postanowienia tego ustępu będą obowiązywały w rok od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

§ 29.

Kierowca obowiązany jest, gdy znajduje się z pojazdem na drodze publicznej, mieć zawsze przy sobie pozwolenie na prawo prowadzenia pojazdu (§ 24) oraz zaświadczenie o dopuszczalności tegoż do ruchu (§ 16).

Dokumenty powyższe kierowca winien okazywać na każde żądanie służby drogowej, policji państwowej i urzędów gminnych upoważnionych w myśl art. 19 ustawy z dn. 7 października 1922 r. (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 656) do czuwania nad przestrzeganiem przepisów porządkowych na drogach publicznych.

Na znak dany ręką przez organy policji lub służby drogowej, kierowca obowiązany jest niezwłocznie pojazd zatrzymać.

§ 30.

Przed każdym wyruszeniem na drogę publiczną winien się kierowca upewnić, że pojazd znajduje się w porządku.

Kierowca pojazdu odpowiedzialny jest za należyte zaopatrzenie go we wszystkie przepisane przyrządy i urządzenia, za prawidłowe ich działanie, za zachowanie należytej ostrożności i oględności w czasie ruchu oraz za zapalenie oświetlenia we właściwym czasie o zmroku lub podczas mgły.

Dopóki maszyny lub silnik pracuje, kierowca nie powinien schodzić z pojazdu i nie ma prawa się oddalać; przed oddaleniem się musi zacisnąć hamulec i uniemożliwić puszczenie w ruch pojazdu przez osoby niepowołane (§ 6. p. e.).

F. Przepisy dotyczące bezpieczeństwa ruchu.

§ 31.

Szybkość pojazdów mechanicznych na drogach publicznych nie może zagrażać bezpieczeństwu osób znich korzystających i musi być taką aby kierowca w każdej chwili i przy wszelkich okolicznościach mógł dostosować się do wymagań bezpieczeństwa ruchu publicznego, oraz ochrony dróg i mostów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Dział nieurzędowy.

* **Przedpłatę na grudzień** zmuszeni byliśmy podwyższyć na 400 mk. Dla objaśnienia czytelników podajemy tylko cenę papieru gazetowego. I tak przed wojną w roku 1914 kosztował wagon papieru około 2000 mk., dzisiaj około 8 milionów czyli 4000 razy więcej. Gdyby ceny papieru i wogóle artykułów drukarskich miały stale iść w górę, to piśmiennictwo polskie na tem bardzo ucierpi.

Zebrań Koła Pow. Kościan. Stow. Chrz. Nar. Naczelnicztwa Sz. Pow. w Polsce odbędzie się w **sobotę 25 bm. o godz. 3 u p. Lurca w Kościanie.** Z powodu bardzo ważnych spraw obecność wszystkich członków konieczna. Porządek obrad: Wykład p. Mencla o obchodzie i uroczystościach szkolnych, sprawozdanie komisji. Okólnik Zarządu Okręgowego i Głównego, podwyższenie składek i uchwała jednorazowej dobrowolnej daniny, projekt ustawy o uposażeniu Zarząd.

Unieważnia się Tym. Zaśw. Demob. wystawione dnia 20. 12. 21 przez 7 pułk strzelc. kon. na nazwisko **Ślusarek Stefan** z Krzywina pow. Kościan urodz. 20. 8. 1900 w Krzywiniu pow. Kościan. Natomiast ważny jest wystawiony dnia 16. 11. 22 duplikat.

P. K. U. w Kościanie.

Wszelkie księgi handlowe

dostarcza

Drukarnia Spółkowa w Kościanie.

Książki przychodów i rozchodów gotówkowych gminy

ma na składzie

Drukarnia Spółkowa w Kościanie.

Nakładem i czcionkami Drukarni Spółkowej w Kościanie.
Redaktor odpowiedzialny Władysław Konieczny w Kościanie.